

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра економіки та публічного управління (№ 601)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова НМК 2

 Голова НМК 1

Дмитро КРИЦЬКИЙ

Голова НМК 3

Сергій НІЖНИК

Ганна ЛІХОНОСОВА

« 31 » серпня 2023 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА ВИБІРКОВОЇ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Основи публічного управління**

(назва навчальної дисципліни)

MINOR «Публічне управління», дисципліна 1

(назва вибіркової категорії)

Галузь знань: усі галузі, за якими відбувається підготовка здобувачів в університеті

Спеціальності: усі спеціальності, за якими відбувається підготовка здобувачів в університеті

Освітні програми: усі освітні програми відповідних спеціальностей, за якими відбувається підготовка здобувачів в університеті

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Введено в дію з 01.09.2023 року

Харків 2023 рік

Робоча програма з навчальної дисципліни «Основи публічного управління» для студентів за усіма спеціальностями, за якими відбувається підготовка здобувачів в університеті, за усіма освітніми програмами відповідних спеціальностей, за якими відбувається підготовка здобувачів в університеті.

«31»серпня 2023 р., 24 с.

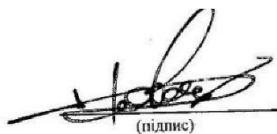
Розробник: д.н. з держ. упр., проф. Ковальчук В.Г.

Робочу програму розглянуто на засіданні кафедри 601
економіки та публічного управління
(назва кафедри)

Протокол № 1 від «31» серпня 2023 р.

Завідувач кафедри 601, д. е.н., доцент
(науковий ступінь і вчене звання)

(підпис)

Данііл РВЕНКО
(ім'я та прізвище)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показника	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни (денна форма навчання)
Кількість кредитів – 5	Галузь знань <u>усі галузі, за якими відбувається підготовка здобувачів в університеті</u> Спеціальності <u>усі спеціальності, за якими відбувається підготовка здобувачів в університеті</u> Освітні програми: <u>усі освітні програми відповідних спеціальностей, за якими відбувається підготовка здобувачів в університеті</u> Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	вибіркова
Кількість модулів – 2		Навчальний рік
Кількість змістовних модулів – 2		2023/2024
		Семестр
		5-й
Загальна кількість годин – кількість годин аудиторних занять*/ загальна кількість годин 64/150		Лекції*
		32 години
Кількість аудиторних годин (64 годин) для денної форми навчання: (практичні/семінарські заняття) – 32 годин Самостійна робота студента – 66 годин		Практичні, семінарські*
		32 годин
		Лабораторні*
		- годин
		Самостійна робота
		86 годин
		Вид контролю
іспит		

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

$\text{кількість годин аудиторних занять} / \text{кількість годин самостійної роботи} = 64/150$

*Аудиторне навантаження може бути зменшене або збільшене на одну годину залежно від розкладу занять.

2.МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення навчальної дисципліни «Основи публічного управління»: оволодіння теоретичними знаннями з питань публічного управління та набуття практичних вмінь і навичок щодо застосування законів, принципів, методів, технологій та процедур в управлінні суб'єктами публічної сфери; набуття вмінь та формування компетенцій, необхідних для виконання функцій та реалізації повноважень керівника (фахівця) суб'єкта публічного управління, в тому числі для органів державної влади і місцевого самоврядування.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Основи публічного управління»:

- узагальнення теоретичних засад у сфері публічного управління, розуміння основних тенденцій та напрямів їх еволюції;
- визначення суті, законів, принципів і механізмів публічного управління в розвитку суспільства;
- опанування основ методології, технологій та процедур публічного управління об'єктів публічної сфери;
- оволодіння методами формування, моніторингу та контролю управлінських рішень на національному, регіональному та місцевому рівнях, а також на рівні суб'єктів публічної сфери, з позицій загально-цивілізаційних цінностей, світового досвіду та осмислення наукових здобутків;
- набуття навичок розроблення та впровадження заходів із забезпечення результативної та ефективної діяльності суб'єктів публічної сфери.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких **компетентностей**:

Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Здатність бути критичним і самокритичним.

Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

Здатність працювати в команді.

Здатність планувати та управляти часом

Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Здатність спілкуватися іноземною мовою.

Здатність спілкуватися іноземною мовою.

Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності).

Здатність спілкуватися іноземною мовою.

Здатність забезпечувати належний рівень вироблення та використання управлінських продуктів, послуг чи процесів.

Здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки.

Здатність використовувати в процесі підготовки і впровадження управлінських рішень сучасні ІКТ.

Здатність використовувати систему електронного документообігу.

Здатність здійснювати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій.

Здатність розробляти тактичні та оперативні плани управлінської діяльності.

Здатність готувати проекти управлінських рішень та їх впроваджувати.

Здатність у складі робочої групи проводити прикладні дослідження в сфері публічного управління та адміністрування.

Програмні результати навчання:

Знати структуру та особливості функціонування сфери публічного управління та адміністрування.

Знати основні нормативно-правові акти та положення законодавства у сфері публічного управління та адміністрування.

Розуміти та використовувати технології вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень.

Знати основи електронного урядування.

Уміти налагодити комунікацію між громадянами та органами державної влади і місцевого самоврядування.

Використовувати методи аналізу та оцінювання програм сталого розвитку.

Міждисциплінарні зв'язки: Політична економія, Правознавство, Макроекономіка та мікроекономіка, Статистика, Менеджмент.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Публічне управління як системне явище у суспільстві

Тема 1. Предмет і методологічна основа публічного управління

Основні підходи до розуміння публічного управління та його еволюція. Предметна сфера публічного управління. Методологічна основа науки «Публічне управління». Співвідношення управління та адміністрування, а також публічного управління та публічного адміністрування. Публічне управління як напрям наукових досліджень, сукупність знань, сфера діяльності та навчальна дисципліна.

Тема 2. Основні теорії управління суспільством

Джерела ідей управління суспільством і країною. Формування та розвиток теорій управління суспільством і країною.

Основні теорії та школи управління суспільством і країною другої половини ХХ століття. Японський варіант людських стосунків. Соціально-інженерний та гуманітарний підходи. Концепція раціонального вибору та «новий менеджери́зм». Публічне управління в контексті неокласичної теорії

Тема 3. Публічна сфера – єдність економічної, соціальної та політичної сфер. Громадянське суспільство як суб'єкт формування цілей публічного управління

Взаємозв'язок економічної науки, соціології та політології. Співвідношення економіки та політичної економії. Особливості поведінки людей у економічній та політичній сферах. Соціальна сфера: публічне управління та людина; публічне управління та колектив; публічне управління та суспільство. Дія ринкових принципів у політичній сфері. Публічна сфера і публічна політика.

Основні етапи формування та еволюції громадянського суспільства. Сутнісні характеристики громадянського суспільства. Місце і роль громадських організацій у публічному адмініструванні. Громадянське суспільство як сфера формування єдиного комплексу цінностей та відносин. Автономність і органічна єдність громадянського суспільства та держави.

Тема 4. Публічне управління та влада

Феномен влади. Публічна влада та публічне управління. Влада як основний засіб публічного управління. Механізм взаємодії влади та публічного управління. Держава як суб'єкт політичної влади. Економічна влада. Взаємозв'язок і взаємозалежність політичної та економічної влади. Лобізм.

Тема 5. Публічне управління та муніципальна публічна влада

Поняття муніципальної публічної влади і місцевого самоврядування. Місцеве самоврядування – демократична основа управління в державі. Основні фактори формування місцевого самоврядування. Роль місцевого самоврядування в контексті децентралізації влади та публічного управління.

Сфери управління та компетенції місцевого самоврядування. Представницькі та виконавчі органи місцевого самоврядування. Посадові особи місцевого самоврядування.

Інститути безпосередньої демократії в місцевому самоврядуванні. Вибори органів місцевого самоврядування. Місцевий референдум. Загальні збори громадян. Органи самоорганізації населення.

Тема 6. Закони та принципи публічного управління

Управління суспільством – головне призначення публічного управління.

Загальний закон соціального управління – залежність управляючого впливу від стану системи та зовнішнього середовища. Закон необхідності посилення регулювання та управління суспільними процесами. Закон розмежування центрів влади та управління. Закон централізації та децентралізації влади. Закон системності організації та саморозвитку системи публічного управління.

Загальносистемні методологічні принципи публічного управління. Принципи, що регулюють управління як соціально-політичний, соціально-економічний та соціально-культурний процеси. Застосування принципів публічного управління.

Тема 7. Публічне управління як процес вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень

Управління як визначальна функція публічного управління. Управлінське рішення як наукова категорія. Пріоритетність політичного вибору цінностей та цілей.

Визначення цінностей та цілей – визначальна ланка прийняття рішень. Роль конкуренції в процесі прийняття рішень. Взаємовідносини суб'єкта та об'єкта прийняття рішень. Послідовність етапів прийняття рішень. Динаміка виконання рішень.

Змістовний модуль 2. Організація публічного управління в соціальній та економічній сферах

Тема 8. Механізми, органи, методи та стилі публічного управління

Структура механізму та органів публічного управління. Механізми взаємодії суспільства та економіки. Типологізація органів публічного управління. Принципи організації діяльності органів публічного управління. Територіально-адміністративний аспект публічного управління. Проблеми вибору найкращої форми управління.

Методи публічного управління. Застосування демократичних методів. Стиль публічного управління.

Тема 9. Бюрократія в системі публічного управління

Бюрократія як наукова категорія. Теорія бюрократії М. Вебера. Сучасні підходи в оцінюванні бюрократії. Основні ознаки та атрибути бюрократії. Політизація вищого чиновництва.

Публічна служба.

Тема 10. Антикорупційна діяльність у сфері публічного управління

Поняття корупції та корупційних дій. Нормативно-правова база антикорупційної діяльності. Зони «підвищеного» ризику проявів корупції.

Фактори запобігання проявам корупції: політичний, нормативно-правовий, організаційний, економічний, кадровий, морально-психологічний.

Тема 11. Результативність та ефективність публічного управління

Поняття результативності та ефективності публічного управління. Фактори, що впливають на результативність та ефективність публічного управління.

Вимір продуктивності, результативності та ефективності публічного управління. Критерії результативності та ефективності публічного управління.

Фактори підвищення ефективності публічного управління. Контрактна система та неокорпоративізм.

Тема 12. Основні засади публічного управління в соціальній сфері

Формування підходів до соціальної політики. Держава як гарант соціальної спрямованості ринкової економіки. Публічне управління в забезпеченні населення суспільними благами.

Основні види соціальної допомоги держави. Зростання ролі позаекономічних факторів.

Публічне управління у сфері науки, культури та мистецтва. Забезпечення державою соціальної безпеки людини, громадянина та населення. Забезпечення державою безпеки прав та інтересів споживачів.

Принципи оцінювання ефективності реалізації соціальної політики.

Тема 13. Публічне управління та економіка

Основні напрямки формування та розвитку сучасної економічної системи. Основні ознаки ринкової соціально орієнтованої економіки. Від економіки індустріального типу до постіндустріальної економіки. Основні характеристики сучасної економічної системи.

Основні напрямки державного регулювання економікою. Керуюча система в період криз і спадів.

Тема 14. Найважливіші функції публічного управління у сфері економіки

Загальна характеристика взаємовідносин суспільства та економіки. Етапи формування та еволюції публічного управління у сфері економіки.

Держава як гарант забезпечення умов для підприємницької діяльності. Нові тенденції у взаємовідносинах суспільства та бізнесу.

Управління власністю в умовах демократичної, правової держави. Законодавче та нормативно-правове забезпечення конкурентного середовища.

Антимонопольна діяльність. Забезпечення цивілізованих засад конкуренції.

Механізм взаємодії суспільства та економіки.

Тема 15. Відповідальність у публічному управлінні

Правопорушення та відповідальність. Відповідальність органів державної влади та місцевого самоврядування, державних і комунальних підприємств, установ і організацій, посадових осіб за правопорушення у сфері публічного управління.

Відповідальність недержавних організацій, органів і осіб, які не перебувають на державній службі чи службі в органах місцевого самоврядування, за правопорушення у сфері публічного управління.

Правопорушення та відповідальність при здійсненні міжнародної публічної діяльності.

Контрольний захід: іспит.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Публічне управління як системне явище у суспільстві						
Тема 1. Предмет і методологічні засади публічного управління	10	2	2			6
Тема 2. Основні теорії управління суспільством	10	2	2			6
Тема 3. Публічна сфера – єдність економічної, соціальної та політичної сфер. Громадянське суспільство як суб'єкт формування цілей публічного управління	10	2	2			6
Тема 4. Публічне управління та влада	12	2	4			6
Тема 5. Публічне управління та муніципальна публічна влада	10	2	2			6
Тема 6. Закони та принципи публічного управління	10	2	2			6
Тема 7. Публічне адміністрування як процес вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень.	11	3	2			6
Модульний контроль	1	1				
Разом за змістовим модулем 1	74	16	16			42
Змістовий модуль 2. Організація публічного управління в соціальній та економічній сферах						
Тема 8. Механізми, органи, методи та стилі публічного управління	10	2	2			6
Тема 9. Бюрократія в системі публічного управління	9	2	2			5
Тема 10. Антикорупційна діяльність у сфері публічного управління	9	2	2			5
Тема 11. Результативність та ефективність публічного управління	9	2	2			5
Тема 12. Основні засади публічного управління в соціальній сфері	10	2	2			6
Тема 13. Публічне управління та економіка	10	2	2			6
Тема 14. Найважливіші функції публічного управління у сфері економіки	9	2	2			5
Тема 15. Відповідальність у публічному управлінні.	9	1	2			6
Модульний контроль	1	1				
Разом за змістовим модулем 2	76	16	16			44
Усього годин	150	32	32			86

5. ТЕМИ ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Назва теми	Питання для розгляду	Кіл-ть годин
			Денна
Змістовий модуль 1. Публічне управління як системне явище у суспільстві			
1	Тема 1. Предмет і методологічні засади публічного управління	1.Предметна область теорії публічного управління 2.Поняття та види публічного управління 3.Специфіка публічного управління: 4.Механізми публічного управління	2
2	Тема 2. Основні теорії управління суспільством	1. Сутність теорії адміністративно-державного управління. 2. Сучасні концепції державного управління та публічного управління. Сутність концепцій "менеджеризм і неоменеджеризм". 3. Сучасна система державно – адміністративного управління.	2
3	Тема 3. Публічна сфера – єдність економічної, соціальної та політичної сфер. Громадянське суспільство як суб'єкт формування цілей публічного управління	1.Становлення громадянського суспільства 2.Взаємозв'язок правової держави та громадянського суспільства 3.Інституційна основа та види громадянського суспільства 4.Функції та принципи громадянського суспільства в публічному управлінні	2
4	Тема 4. Публічне управління та влада	1.Сутність влади як суспільного феномену 2.Співвіднесення понять "публічна влада" та "публічне управління" 3.Держава як суб'єкт політичної та економічної влади	2
5	Тема 5. Публічне управління та муніципальна публічна влада	1.Поняття муніципального управління та муніципальної влади 2.Поняття місцевого самоврядування та його становлення в Україні 3.Система місцевого самоврядування в Україні 4.Діяльність місцевих державних адміністрацій 5.Взаємодія органів місцевого самоврядування і місцевих державних адміністрацій у контексті децентралізації влади	2
6	Тема 6. Закони та принципи публічного управління	1.Загальносистемні методологічні принципи публічного управління 2.Принципи, що регулюють управління як соціально-політичний процес 3.Принципи, що регулюють управління як соціально-економічний процес 4.Принципи, що регулюють управління як соціально-культурний процес 5.Об'єктивні закони публічного управління	2
7	Тема 7. Публічне управління як процес вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень.	1.Взаємодія суб'єктів публічного управління в процесі прийняття управлінських рішень 2.Поняття та класифікація управлінських рішень 3.Послідовність і методи прийняття управлінського рішення 4.Фактори впливу та обмеження щодо прийняття управлінських рішень	4

Змістовий модуль 2. Організація публічного управління в соціальній та економічній сферах			
8	Тема 8.Механізми, органи, методи та стилі публічного управління	1.Закономірності публічного управління 2.Форми публічного управління 3.Стилi та методи публічного управління	2
9	Тема 9 Бюрократія в системі публічного управління	1.Сутність бюрократії як суспільного інституту 2.Теорія бюрократії М. Вебера 3.Бюрократія та ефективність управління 4.Бюрократія і процес демократизації	2
10	Тема 10. Антикорупційна діяльність у сфері публічного управління	1.Поняття корупції та корупційних дій 2.Соціально-економічні та політичні наслідки корупції 3.Заходи щодо запобігання проявам корупції 4.Нормативно-правова база антикорупційної діяльності в Україні	2
11	Тема 11.Результативність та ефективність публічного управління	1.Поняття та критерії результативності й ефективності в публічному адмініструванні 2.Моделі ефективності діяльності публічних адміністрацій 3.Чинники формування високоефективних публічних адміністрацій	2
12	Тема 12. Основні засади публічного управління в соціальній сфері	1.Сутність і мета соціальної політики держави 2.Моделі соціальної політики держави 3.Соціальний захист населення як пріоритет публічного управління 4.Забезпечення розвитку соціальної інфраструктури	2
13	Тема 13. Публічне управління та економіка	1.Характеристика сучасної економічної системи 2.Напрями діяльності та функції держави в економічній сфері 3.Державне регулювання економіки 4.Реалізація економічної політики держави	2
14	Тема 14. Найважливіші функції публічного управління у сфері економіки	1.Нові тенденції у взаємовідносинах суспільства та бізнесу 2.Розвиток державно-приватного партнерства 3.Підтримка та захист конкуренції 4.Недопущення зловживанням монопольним положенням на ринку	2
15	Тема 15. Відповідальність у публічному управлінні.	1.Відповідальність органів державної влади в сфері публічного управління 2.Адміністративна відповідальність 3.Дисципліна та забезпечення законності в публічному управлінні	2
	Разом		32

Засвоєння студентами програмного матеріалу дисципліни забезпечується навчально-методичними матеріалами і посібниками:

1. Публічне управління [Текст] : навчальний посібник / В.Г. Ковальчук, А.О. Дегтяр. – Харків : Нац. аерокосм. ун-т ім. М.Є. Жуковського «Харків. авіац. ін-т», 2022. – 196 с.

2. Вороніна Ю. Є. Теорія та практика публічного управління та адміністрування [Текст] : навчальний посібник / Ю. Є. Вороніна. – Мелітополь : ТОВ «Колор Принт», 2020. – 204 с.

3. Особливості публічного управління та адміністрування : Навчальний посібник / Бакуменко В. Д., Бондар І.С., Горник В. Г., Шпачук В. В. – К. : КНУКіМ, 2016. – 167 с.

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Питання для розгляду	Кіл-ть годин
Змістовий модуль 1. Публічне управління як системне явище у суспільстві			
1	Тема 1. Предмет і методологічні засади публічного управління	1. Обґрунтуйте предметну область теорії публічного управління 2. Охарактеризуйте поняття та види публічного управління 3. Дослідите специфіку публічного управління: 4. Проаналізуйте механізми публічного управління	2
2	Тема 2. Основні теорії управління суспільством	1. Обґрунтуйте сутність теорії адміністративно-державного управління. 2. Поясните сучасні концепції державного управління та публічного управління. 3. Дослідите сутність концепцій "менеджеризм і неоменеджеризм". 4. Розкрийте сучасну систему державно – адміністративного управління.	2
3	Тема 3. Публічна сфера – єдність економічної, соціальної та політичної сфер. Громадянське суспільство як суб'єкт формування цілей публічного управління	1. Дослідите становлення громадянського суспільства 2. Охарактеризуйте взаємозв'язок правової держави та громадянського суспільства 3. Охарактеризуйте інституційну основу та види громадянського суспільства 4. Проаналізуйте функції та принципи громадянського суспільства в публічному управлінні	2
4	Тема 4. Публічне управління та влада	1. Обґрунтуйте сутність влади як суспільного феномену 2. Дослідите співвіднесення понять "публічна влада" та "публічне управління" 3. Охарактеризуйте державу як суб'єкт політичної та економічної влади	4
5	Тема 5. Публічне адміністрування та муніципальна публічна влада	1. Обґрунтуйте поняття муніципального управління та муніципальної влади 2. Охарактеризуйте поняття місцевого самоврядування та його становлення в Україні 3. Проаналізуйте систему місцевого самоврядування в Україні 4. Охарактеризуйте діяльність місцевих державних адміністрацій 5. Дослідите взаємодію органів місцевого самоврядування і місцевих державних адміністрацій у контексті децентралізації влади	2
6	Тема 6. Закони та принципи публічного управління	1. Охарактеризуйте загальносистемні методологічні принципи публічного управління 2. Дослідите принципи, що регулюють управління як соціально-політичний процес 3. Охарактеризуйте принципи, що регулюють управління як соціально-економічний процес 4. Дослідите принципи, що регулюють управління як соціально-культурний процес 5. Охарактеризуйте об'єктивні закони публічного управління	2

7	Тема 7. Публічне адміністрування як процес вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень.	1. Обґрунтуйте взаємодію суб'єктів публічного управління в процесі прийняття управлінських рішень 2. Обґрунтуйте поняття та класифікацію управлінських рішень 3. Охарактеризуйте послідовність і методи прийняття управлінського рішення 4. Дослідите фактори впливу та обмеження щодо прийняття управлінських рішень	2
Змістовий модуль 2. Організація публічного управління в соціальній та економічній сферах			
8	Тема 8.Механізми, органи, методи та стилі публічного управління	1. Обґрунтуйте закономірності публічного управління 2. Дослідите форми публічного управління 3. Охарактеризуйте стилі та методи публічного управління	2
9	Тема 9 Бюрократія в системі публічного управління	1. Обґрунтуйте сутність бюрократії як суспільного інституту 2. Охарактеризуйте теорію бюрократії М. Вебера 3. Дослідите бюрократію та ефективність управління 4. Дослідите бюрократію і процес демократизації	2
10	Тема 10. Антикорупційна діяльність у сфері публічного управління	1. Обґрунтуйте поняття корупції та корупційних дій 2. Дослідите соціально-економічні та політичні наслідки корупції 3. Проаналізуйте заходи щодо запобігання проявам корупції 4. Охарактеризуйте нормативно-правову базу антикорупційної діяльності в Україні	2
11	Тема 11.Результативність та ефективність публічного управління	1. Обґрунтуйте поняття та критерії результативності й ефективності в публічному адмініструванні 2. Охарактеризуйте моделі ефективності діяльності публічних адміністрацій 3. Дослідите чинники формування вискоефективних публічних адміністрацій	2
12	Тема 12. Основні засади публічного управління в соціальній сфері	1. Обґрунтуйте сутність і мету соціальної політики держави 2. Проаналізуйте моделі соціальної політики 3. Охарактеризуйте соціальний захист населення як пріоритет публічного управління 4. Проаналізуйте забезпечення розвитку соціальної інфраструктури	2
13	Тема 13. Публічне управління та економіка	1.Охарактеризуйте сучасну економічну систему 2. Обґрунтуйте напрями діяльності та функції держави в економічній сфері 3. Дослідите державне регулювання економіки 4. Охарактеризуйте реалізацію економічної політики держави	2
14	Тема 14. Найважливіші функції публічного управління у сфері економіки	1. Охарактеризуйте нові тенденції у взаємовідносинах суспільства та бізнесу 2. Дослідите розвиток державно-приватного партнерства 3. Дослідите підтримку та захист конкуренції 4. Проаналізуйте недопущення зловживанням монопольним положенням на ринку	2
15	Тема 15. Відповідальність у публічному управлінні.	1. Дослідите Відповідальність органів державної влади в сфері публічного управління 2. Проаналізуйте адміністративну відповідальність 3. Дослідите дисципліну та забезпечення законності в публічному управлінні	2
	Разом		32

Підготовка до практичних занять здійснюється відповідно до посібників та методичних рекомендацій:

1. Публічне управління [Текст] : навчальний посібник / В.Г. Ковальчук, А.О. Дегтяр. – Харків : Нац. аерокосм. ун-т ім. М.Є. Жуковського «Харків. авіац. ін-т», 2022. – 196 с.

2. Вороніна Ю. Є. Теорія та практика публічного управління та адміністрування [Текст] : навчальний посібник / Ю. Є. Вороніна. – Мелітополь : ТОВ «Колор Принт», 2020. – 204 с.

3. Особливості публічного управління та адміністрування : Навчальний посібник / Бакуменко В. Д., Бондар І.С., Горник В. Г., Шпачук В. В. – К. : КНУКіМ, 2016. – 167 с.

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Питання для розгляду		Кіл-ть годин
Змістовий модуль 1. Публічне управління як системне явище у суспільстві				
1	Тема 1. Предмет і методологічні засади публічного управління	Термін —публічне управління Еволюція управління в публічній сфері та предмет публічного управління Зміст домонополістичного етапу в розвитку світової управлінської думки Формування державно-управлінської думки наприкінці ХІХ ст.	конспект, доповідь, творчі завдання	6
2	Тема 2. Основні теорії управління суспільством	Сутність «концепції наукового управління», яке значення вона мала для розвитку публічного управління Основні принципи наукового управління працею запропоновані Ф.Тейлором Внесок у розвиток публічного управління представників класичної школи	конспект, доповідь, творчі завдання	6
3	Тема 3. Публічна сфера – єдність економічної, соціальної та політичної сфер. Громадянське суспільст-во як суб'єкт формування цілей публічного управління	Взаємозв'язок економічної науки, соціології та політології Місце й роль партій і виборів у прийнятті політичних рішень Публічне управління і держава Сукупність цілей, завдань і функцій держави Етапи становлення громадянського суспільства Ознаки громадянського суспільства у його співвідношенні з державою Основні шляхи побудови громадянського суспільства в Україні Громада і публічне управління	конспект, доповідь, творчі завдання	6
4	Тема 4. Публічне управління та влада	Традиційна модель державного управління Найбільш важливі загальносвітові тенденції розвитку державного управління та державної служби	конспект, доповідь, творчі завдання	6
5	Тема 5. Публічне управління та муніципальна публічна влада	Система державного управління Громадське управління у публічній сфері Органи виконавчої влади в Україні Виключний перелік державних органів, які мають спеціальний статус	конспект, доповідь, творчі завдання	6

		Система і функції місцевого самоврядування Визначення поняття «децентралізація», «централізація», деконцентрація»		
6	Тема 6. Закони та принципи публічного управління	Об'єктивні закони публічного управління Принципи діяльності та функції публічного управління Формування та розвиток ідей управління суспільством Застосування соціально-інженерного та гуманітарного підходу в управлінні суспільством Відповідність законів і принципів управління	конспект, доповідь, творчі завдання	6
7	Тема 7. Публічне управління як процес вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень.	Стадії управлінської діяльності Чинники, які визначають якість, результативність і ефективність управлінських рішень Процес підготовки управлінського рішення Системний підхід до підготовки і реалізації управлінських рішень Технологія процедури прийняття рішень у державному управлінні	конспект, доповідь, творчі завдання	6
Змістовий модуль 2. Організація публічного управління в соціальній та економічній сферах				
8	Тема 8.Механізми, органи, методи та стилі публічного управління	Цільові механізми публічного управління Державно-управлінські відносини Технологія публічного управління Суб'єкт і об'єкт як елементи механізму управління Види форм та методи управлінської діяльності Основні чинники формування стилю державно-управлінської діяльності на організаційному рівні Необхідність проведення реформування публічної адміністрації Комплексний механізм публічного управління	конспект, доповідь, творчі завдання	6
9	Тема 9 Бюрократія в системі публічного управління	Теорія раціональної бюрократії М.Вебера, принципи бюрократичних систем Відмінність класичної та політичної бюрократії Діяльність класичних державних службовців та політичних діячів.	конспект, доповідь, творчі завдання	5
10	Тема 10. Антикорупційна діяльність у сфері публічного управління	Поняття корупції та корупційних дій Соціально-економічні та політичні наслідки корупції Заходи щодо запобігання проявам корупції Нормативно-правова база антикорупційної діяльності в Україні	конспект, доповідь, творчі завдання	5
11	Тема 11. Результативність та ефективність публічного управління	Поняття та критерії результативності й ефективності в публічному адмініструванні Інструменти діяльності публічних адміністрацій Моделі ефективності діяльності публічних адміністрацій Чинники формування високоефективних публічних адміністрацій	конспект, доповідь, творчі завдання	5
12	Тема 12. Основні засади публічного управління в соціальній сфері	Поняття соціальної сфери та її зміст Основні компоненти соціальної сфери Принципи, цілі та функції державного управління соціальною сферою Зміст державного управління соціальною сферою	конспект, доповідь, творчі завдання	6

		Основні види соціальної допомоги держави Публічне управління у сфері науки, культури та мистецтва		
13	Тема 13. Публічне управління та економіка	Основні напрями формування та розвитку сучасної економічної системи Основними формами реалізації державою економічної політики Основними напрямками економічної політики Публічне регулювання економічних процесів	конспект, доповідь, творчі завдання	6
14	Тема 14. Найважливіші функції публічного управління у сфері економіки	Державне регулювання економікою Мета державної економічної політики Нові тенденції у взаємовідносинах суспільства та бізнесу Розвиток державно-приватного партнерства Підтримка та захист конкуренції Недопущення зловживанням монопольним положенням на ринку	конспект, доповідь, творчі завдання	5
15	Тема 15. Відповідальність у публічному управлінні.	Відповідальність органів державної влади в сфері публічного управління Принципи адміністративної відповідальності Дисципліна та забезпечення законності в публічному управлінні	конспект, доповідь, творчі завдання	6
	Разом			86

Засвоєння студентами програмного матеріалу дисципліни забезпечується навчально-методичними матеріалами і посібниками:

1. Публічне управління [Текст] : навчальний посібник / В.Г. Ковальчук, А.О. Дегтяр. – Харків : Нац. аерокосм. ун-т ім. М.Є. Жуковського «Харків. авіац. ін-т», 2022. – 196 с.
2. Вороніна Ю. Є. Теорія та практика публічного управління та адміністрування [Текст] : навчальний посібник / Ю. Є. Вороніна. – Мелітополь : ТОВ «Колор Принт», 2020. – 204 с.
3. Особливості публічного управління та адміністрування : Навчальний посібник / Бакуменко В. Д., Бондар І.С., Горник В. Г., Шпачук В. В. – К. : КНУКіМ, 2016. – 67 с.

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При викладанні дисципліни застосовуються такі методи навчання, як:

1. Репродуктивний.
2. Проблемного навчання.
3. Евристичний (частково-пошуковий).
4. Дослідницький.

Активізація навчально-пізнавальної діяльності студентів здійснюється через застосування таких форм навчання, як:

- проблемні лекції, лекції теоретичного моделювання;
- семінари-дискусії, семінари-практикуми, семінари - розгорнуті бесіди;
- рольові ігри (елементи), тренінги;
- презентації навчальних матеріалів, виконаних творчих завдань;
- застосування наочних засобів (тематичні карти господарства України);
- моделюючі вправи, розв'язування творчих завдань;

- роботу в Інтернеті, бібліотеці;
- складання схем, таблиць, графіків тощо;
- консультації (настановні, контрольні, проблемні).

Проблемні лекції спрямовані на розвиток логічного мислення студентів. Коло питань теми лекції обмежується двома-трьома ключовими моментами, увага студентів концентрується на матеріалі, що не знайшов відображення в підручниках, використовується передовий досвід. Під час лекцій використовується друкований опорний конспект у якому виділені головні висновки з питань, що розглядаються. При викладанні лекційного матеріалу студентам пропонуються питання для самостійного розмірковування. При цьому лектор задає запитання, які спонукають студента шукати розв'язання проблемної ситуації. Така система примушує студентів сконцентруватися і почати активно мислити в пошуках правильної відповіді.

Семінари-дискусії передбачають обмін думками та поглядами учасників з приводу даної теми (питання), а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

Кейс-метод – метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів і передбачає розгляд проблемних ситуацій у процесі вивчення навчального матеріалу.

Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для представлення певних результатів роботи з виконання індивідуальних завдань.

Рольові ігри (елементи) – форма активізації студентів, за якої вони задіяні в процесі інсценізації певної ситуації у ролі безпосередніх учасників подій.

9.МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Проведення поточного контролю, виконання та захист контрольної роботи, фінальний контроль у вигляді контрольного заходу (усно).

10. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують студенти

10.1. Розподіл балів, які отримують студенти (кількісні критерії оцінювання)

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
Виконання і захист лабораторних (практичних) робіт	0... 5	6	0...30
Модульний контроль	0...20	1	0...20
Змістовний модуль 2			
Виконання і захист лабораторних (практичних) робіт	0...4	8	0...30
Модульний контроль	0...20	1	0...20
Усього за семестр			0...100

Модульний контроль складається з 20 теоретичних тестів (по 1 балу), які оцінюються у 20 балів.

Семестровий контроль (залік) проводиться у разі відмови студента від балів поточного контролю й за наявності допуску до іспиту. Під час складання іспиту студент має можливість отримати максимум 100 балів.

Білет для іспиту складається з двох теоретичних питань, максимальна кількість балів за кожне питання 50 балів, що складає в сумі 100 балів.

10.2. Якісні критерії оцінювання

Необхідний обсяг знань для одержання позитивної оцінки: у результаті вивчення навчальної дисципліни «Основи публічного управління» студент повинен знати:

- предметну сферу і методологічну основу публічного управління;
- перспективні наукові напрями розвитку публічного управління;
- технології та процедури формування цілей публічного управління;
- нормативно-правові засади публічного управління;
- закони, принципи та механізми публічного управління;
- механізми, органи, методи та стилі публічного управління;
- основні засади публічного управління в соціальній та економічній сферах.

Необхідний обсяг вмінь для одержання позитивної оцінки: у результаті вивчення навчальної дисципліни «Основи публічного управління» студент повинен вміти:

- підготувати нормативну документацію (накази, розпорядження тощо), пропозиції, рекомендації (проекти) для суб'єкта публічного управління щодо визначення стратегічних цілей, завдань та етапів управлінських рішень на основі результатів системного аналізу суспільно-політичного та соціально-економічного стану розвитку сфери управління (об'єкта управління), застосовуючи методики визначення певних показників;
- визначати технологію управління суб'єктом публічної сфери, що є раціональною за ознаками досягнення мети діяльності та ресурсами, що використовуються, з урахуванням особливостей цього суб'єкта;
- виробити процедури та основний зміст кожного етапу вироблення та впровадження управлінського рішення з визначенням термінів, виконавців і вартості;
- уживати заходи із впровадження сучасних форм і методів діяльності суб'єкта публічної сфери, його структурного підрозділу, оптимізації його функціональної організаційної структури, виходячи зі змісту сучасних управлінських технологій;
- застосовувати методи та критерії оцінювання результативності та ефективності публічного управління в умовах соціально-економічних змін.

10.3 Критерії оцінювання роботи студента протягом семестру

Критерії оцінювання роботи студента протягом семестру з дисципліни Управління адміністративними процесами в регіональних економічних системах визначаються оцінками «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно».

Оцінка «**Відмінно**»: 90 – 100 балів виставляється за таких умов:

- 1) творчий підхід до засвоєного матеріалу, повнота і правильність виконання завдання;
- 2) вміння застосовувати різні принципи й методи в конкретних ситуаціях;
- 3) глибокий аналіз фактів і подій, спроможність прогнозування результатів від прийнятих рішень;
- 4) чітке, послідовне викладення відповіді на папері;
- 5) вміння пов'язати теорію і практику.

Оцінка **«Добре»**: 75 – 89 балів виставляється за наступних умов:

- 1) мають місце деякі неprinципові помилки несуттєвого характеру у викладі відповідей при повних знаннях програмного матеріалу;
- 2) переважання логічних підходів перед творчими у відповідях на питання;
- 3) вміння пов'язати теорію з практикою.

Оцінка **«Задовільно»**: 60 – 74 балів виставляється за наступних умов:

- 1) репродуктивний підхід до засвоювання та викладання матеріалу;
- 2) недостатня повнота викладання матеріалу;
- 3) неглибокі знання основного матеріалу, наявність великої кількості неточностей у викладі матеріалу;
- 4) нечітке викладання матеріалу на папері, порушення логічної послідовності при викладі матеріалу.

Оцінка **«Незадовільно»**: 1 – 59 балів виставляється за наступних умов:

- 1) відсутність знань з більшої частини матеріалу, погане засвоєння принципів положень курсу;
- 2) наявність грубих, принципів помилок при виконанні отриманих завдань;
- 3) неграмотне і неправильне викладення відповідей на папері.

Загальне оцінювання знань студентів здійснюється за 100 бальною шкалою з подальшим переведенням у систему ECTS:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка для екзамену, курсового проекту (роботи), практики
90-100	відмінно
75-89	добре
60-74	задовільно
01-59	незадовільно з можливістю повторного складання

Проведення поточного контролю, фінальний контроль у вигляді контрольного заходу (усно).

Відпрацювання пропущених занять відбувається відповідно до розкладу консультацій, за попереднім погодженням з викладачем. Питання, що стосуються академічної доброчесності, розглядає викладач або за процедурою, визначеною у Положенні про академічну доброчесність.

12. ПОЛІТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає (Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності. Лист МОН України № 1/9-650 від 23.10.2018 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v-650729-18#n211>):

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації».

13. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Тексти лекцій згідно структури навчального модулю
2. Завдання для поточного контролю знань студентів
3. Тестові завдання для контролю знань з дисципліни
4. Завдання для підсумкового контролю знань

k601@khai.edu - електронний ресурс, на якому розміщено навчально-методичний комплекс дисципліни, який включає в себе:

Обов'язкові складові:

- робоча програма дисципліни;
- конспект лекцій, підручники (навчальні посібники), в тому числі в електронному вигляді, які за змістом повністю відповідають робочій програмі дисципліни;
- приклади розв'язування типових задач чи виконання типових завдань;
- питання, тести для контрольних заходів;
- каталоги інформаційних ресурсів.

14. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1997. – №24. – С. 170.
Редакція від 08.08.2021, підстава - 1684-IX
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Закон України «Про місцеві державні адміністрації» від 9 квітня 1999 р. № 586-XIV // Офіц. вісник України. – 1999. – № 18. – С. 190. Редакція від 01.08.2021, підстава - [1702-IX](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#Text) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#Text>
3. Вороніна Ю. Є. Теорія та практика публічного управління та адміністрування [Текст] : навчальний посібник / Ю. Є. Вороніна. – Мелітополь : ТОВ «Колор Принт», 2020. – 204 с.
4. Гордієнко Л. Ю. Адміністративний менеджмент : навчальний посібник / Л. Ю. Гордієнко. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. – 216 с.
5. Гречко Т.К., Хаджирадева С.К. Системний аналіз і прийняття рішень в публічному управлінні : навч.-метод. посіб. Київ : НАДУ, 2019. 247 с.
6. Державне та регіональне управління : навч. посіб. / О. Ю. Бобровська, ДЗБ Т. О. Савостенко, О. Ю. Матвеева, В. К. Лебедева. – 2-ге вид., доповн. – Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2018. – 160 с.
7. Дзюндзюк В. Б., Мельтюхова Н. М., Фоміцька Н. В. та ін. Публічне адміністрування в Україні : навч. посібник / [за заг. ред. д-ра ф. наук, проф. В. В. Корженка, к.е.н., доц. Н. М. Мельтюхової – Х. : Вид-во ХарРІ НАДУ «Магістр», 2011. – 306 с.
8. Ковальчук В.Г. Новий публічний менеджмент як форма менеджеризму в сучасних умовах регіонального управління в Україні / М.. Латинін, В. Б. Родченко та ін.// Державна економічна політика регіонального розвитку : Навчальний посібник за заг. ред. проф. М.А. Латиніна, проф. В. Б. Родченка. – Х. : Вид-во ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. – 420 с. С. 131-148.
9. Особливості публічного управління та адміністрування : Навчальний посібник / Бакуменко В. Д., Бондар І.С., Горник В. Г., Шпачук В. В. – К. : КНУКіМ, 2016. – 167 с.
10. Публічне управління [Текст] : навчальний посібник / В.Г. Ковальчук, А.О. Дегтяр. – Харків : Нац. аерокосм. ун-т ім. М.Є. Жуковського «Харків. авіац. ін-т», 2022. – 196 с.
11. Регіональна економіка: теорія та практика управління [Текст] : навч. посіб. / кол. авт. : К. М. Бліщук, І. І. Козак, О. П. Крайник, Є. Г. Матвіїшин, Г. С. Третяк, С. Г. Шевченко. — Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2019. — 128 с.
12. Сенишин О. С. Державне регулювання економіки : навч. посібник / О. С. Сенишин, М. О. Горинь, О. О. Кундицький. – Львів : Львівський національний університет імені Івана Франка, 2014. – 334 с.

Допоміжна

1. Герберт А., Саймон Г. Адміністративна поведінка: Дослідження процесів прийняття рішень в організаціях, що виконують адміністративні функції: Пер. з англ. — Вид. переробл. і доп. — К.: АртЕк, 2001.
2. Детермінанти розвитку публічного управління та адміністрування в Україні, Монографія / Молохова Ю. Л., Козирєва О. В., Лукін С. Ю.— Видавництво Право 2020. — 264 с.,
3. Жихор О.Б.. Теоретичні основи бізнес-адміністрування та його особливості в умовах невизначеності / С.С.Слава, О.Б.Жихор, Я.І.Алмашій, Л.І.Когут // Бізнес-адміністрування в умовах турбулентної економіки : теорія, практика, перспективи : монографія / за заг. ред. О.В. Димченко Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О.М. Бекетова. — Харків : ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2016. — С.10-33.
4. Інституалізація публічного управління в Україні: стан проблем та перспективи розвитку : монографія / за заг. ред. С. К. Хаджирадевої. Київ : НАДУ, 2018. 248 с.
5. Ковальчук В.Г. Державне управління соціально-економічним розвитком регіону : монографія. — Х. : Золоті сторінки, 2013. — 296 с
6. Ковальчук В.Г. Методологічні засади вдосконалення механізмів державного управління регіональним розвитком. Науковий вісник Академії муніципального управління : збірник наукових праць, серія «Управління», випуск 1. — К. : Академія муніципального управління. 2015. — С. 202-209.
7. Ковальчук В.Г. Нові підходи до управління соціально-економічним розвитком регіонів. Теорія та практика державного управління і місцевого самоврядування [Електронний ресурс]. : електронне наукове фахове видавництво Херсонського національного технічного університету / гол. ред. проф. Лопушинський І.П. — 2015. — № 1. — Режим доступу : <http://www.irbis-nbuv.gov.ua>. — Назва з екрана.
8. Ковальчук В.Г. Державне управління в європейських моделях регіонального розвитку: досвід для України. Актуальні проблеми державного управління: збірник наукових праць. — Х. : Вид-во ХарПІ НАДУ "Магістр", 2015. — № 1 (47). — 420 с. . — Режим доступу :<http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/apdu/2015-1/doc/3/01.pdf>. — Назва з екрана.
9. Ковальчук В.Г. Системне моделювання процесів ухвалення управлінських рішень. Вісник Університету банківської справи : збірник. — К.: ДВНЗ «Університет банківської справи», 2015.— № 3 924), — С. 97-104.
10. Ковальчук В.Г. Нормативно-правові засади стратегічного планування на регіональному рівні. Формування регіональних стратегій розвитку в Україні. Українська практика розробки та реалізації стратегій розвитку територій / Латинін М.А., Майстро С.В., Статівка Н.В. та ін.. // Державна економічна політика регіонального розвитку : монографія // за заг. ред. д.держ.упр.,проф. М. А. Латиніна. — Х. : Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2017 — 420 с. — С. 214-271.
11. Публічне управління розвитком регіонів у процесі побудови сервісно-орієнтованої держави: теорія, методологія та практика : монографія ; за заг. ред. Н.В. Васильєвої, О.І. Васильєвої. Київ : НАДУ, 2018. 304 с.
12. Теорія і практика ділового адміністрування : навч. посіб. / Дібніс Г. І. [та ін.] ; під заг. ред. проф., канд. екон. наук О. М. Антіпова. - Луганськ : Ноулідж, 2009. - 487 с.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Національного інституту стратегічних досліджень. – Режим доступу : <http://www.niss.gov.ua>
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>
3. Офіційне інтернет-представництво Президента України Володимира Зеленського. – Режим доступу : <http://www.president.gov.ua>
4. Офіційний веб-сайт Харківської обласної військової адміністрації. – Режим доступу : <http://www.kharkivoda.gov.ua/>
5. Офіційний сайт Центру політико-правових реформ. – Режим доступу : <http://www.pravo.org.ua/>

ДОДАТОК

Перелік галузей знань, спеціальностей та освітніх програм, за якими відбувається підготовка здобувачів в університеті

Галузі знань: 02 Культура і мистецтво, 03 Гуманітарні науки, 05 Соціальні та поведінкові науки, 07 Управління та адміністрування, 08 Право, 10 Природничі науки, 11 Математика та статистика, 12 Інформаційні технології, 13 Механічна інженерія, 14 Електрична інженерія, 15 Автоматизація та приладобудування, 16 Хімічна та біоінженерія, 17 Електроніка та телекомунікації, 19 Архітектура та будівництво, 26 Цивільна безпека, 27 Транспорт, 28 Публічне управління та адміністрування, 29 Міжнародні відносини

Спеціальності: 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа, 035 Філологія, 051 Економіка, 053 Психологія, 071 Облік і оподаткування, 072 Фінанси, банківська справа та страхування, 073 Менеджмент, 075 Маркетинг, 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, 081 Право, 101 Екологія, 103 Науки про Землю, 113 Прикладна математика, 121 Інженерія програмного забезпечення, 122 Комп'ютерні науки, 123 Комп'ютерна інженерія, 124 Системний аналіз, 125 Кібербезпека, 126 Інформаційні системи та технології, 131 Прикладна механіка, 133 Галузеве машинобудування, 134 Авіаційна та ракетно-космічна техніка, 141 Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка, 142 Енергетичне машинобудування, 144 Теплоенергетика, 151 Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології, 152 Метрологія та інформаційно-вимірювальна техніка, 153 Мікро- та наносистемна техніка, 163 Біомедична інженерія, 172 Телекомунікації та радіотехніка, 173 Авіоніка, 193 Геодезія та землеустрій, 272 Авіаційний транспорт, 262 Правоохоронна діяльність, 274 Автомобільний транспорт, 281 Публічне управління та адміністрування, 292 Міжнародні економічні відносини

Освітні програми: Інформаційна, бібліотечна та архівна справа, Прикладна лінгвістика, Економіка підприємства, Психологія, Облік і оподаткування, Фінанси, банківська справа та страхування, Менеджмент, Логістика, Управління проектами, Маркетинг, Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, Право, Екологія та охорона навколишнього середовища, Космічний моніторинг Землі, Обчислювальний інтелект, Інженерія програмного забезпечення, Інформаційні технології проектування, Комп'ютеризація обробки інформації та управління, Інтелектуальні системи та технології, Комп'ютерні технології в біології та медицині, Комп'ютерні системи та мережі, Системне програмування, Системний аналіз і управління, Безпека інформаційних і комунікаційних систем, Інформаційні системи та технології підтримки віртуальних середовищ, Розподілені інформаційні системи, Штучний інтелект та інформаційні системи, Динаміка і міцність машин, Роботомеханічні системи і логістичні комплекси, Комп'ютерний інжиніринг, Проектування, виробництво та сертифікація авіаційної техніки, Авіаційні двигуни та енергетичні установки, Ракетно-космічна техніка, Комп'ютерно-інтегроване управління в енергетиці, Нетрадиційні та відновлювані джерела енергії, Газотурбінні установки і компресорні станції, Енергетичний менеджмент, Інженерія мобільних додатків, Комп'ютерні системи технічного зору, Комп'ютерні технології проектування та виробництва, Комп'ютерно-інтегровані технологічні процеси і виробництва, Інтелектуальні інформаційні вимірювальні системи, Якість, стандартизація та сертифікація, Мікро- та наносистемна техніка, Біомедична інженерія, Інформаційні мережі зв'язку, Радіoeлектронні пристрої, системи та комплекси, Системи автономної навігації та адаптивного управління літальних апаратів, Геоінформаційні системи і технології, Правоохоронна діяльність, Інтелектуальні транспортні системи, Технічне обслуговування та ремонт повітряних суден і авіадвигунів, Автомобілі та автомобільне господарство, Публічне управління та адміністрування, Міжнародна економіка